

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Otázka plateb odstupného při odstoupení od cestovní smlouvy ze strany zákazníka před zahájením zájezdu

Problematika poskytování zájezdů uzavřením tzv. cestovní smlouvy je upravena v § 852a a násl. zák. č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku.

Cestovní smlouvou se provozovatel cestovní kanceláře zavazuje, že zákazníkovi poskytne zájezd a zákazník se zavazuje, že zaplatí smlouvenou cenu.

Cestovní smlouva musí být písemná a zákon upravuje její minimální obsahové náležitosti. Mezi obligatorní náležitosti cestovní smlouvy náleží označení smluvních stran, vymezení zájezdu, především pak jeho termín a ukončení, uvedení všech služeb cestovního ruchu zahrnutých do ceny zájezdu, místo a dobu jejich trvání jakož i cena zájezdu včetně časového rozvrhu plateb a výše zálohy. Mezi další náležitosti cestovní smlouvy patří i stanovení výše odstupného, které je zákazník povinen cestovní kanceláři uhradit při odstoupení od cestovní smlouvy v případech stanovených občanským zákoníkem. Výše odstupného je tak ponechána na smluvní volnosti, přičemž při jejím stanovení je nutno brát v potaz otázku případného rozporu s dobrými mravy. V opačném případě, tedy zejména v případě nepřiměřeně vysokého odstupného, se účastníci cestovní smlouvy vystavují riziku neplatnosti tohoto ujednání.

Zákazník může před zahájením zájezdu od cestovní smlouvy odstoupit. Právo na odstoupení od cestovní smlouvy má zákazník např. tehdy, pokud nepřistoupí na změnu podmínek cestovní smlouvy ze strany cestovní kanceláře, ale i kdykoliv jindy před zahájením zájezdu bez nutnosti uvedení důvodů.

Z tohoto pohledu je zejména důležité ustanovení § 852h občanského zákoníku, jenž v odstavci 1. stanoví, že není-li důvodem odstoupení zákazníka porušení povinnosti cestovní kanceláře stanovené cestovní smlouvou nebo občanským zákoníkem nebo odstoupí-li cestovní kancelář od cestovní smlouvy před zahájením zájezdu z důvodu porušení povinnosti zákazníkem, je zákazník povinen zaplatit cestovní kanceláři odstupné ve výši stanovené v cestovní smlouvě a cestovní kancelář je povinna vrátit zákazníkovi vše, co od něho obdržela na úhradu ceny zájezdu podle zrušené cestovní smlouvy. Dle odstavce 2. citovaného ustanovení v opačném případě, tedy tehdy, je-li důvodem odstoupení zákazníka od cestovní smlouvy porušení povinnosti cestovní kanceláře stanovené cestovní smlouvou nebo tímto zákonem, není zákazník povinen cestovní kanceláři odstupné hradit.

Zákon tudíž vždy stanoví povinnost cestovní kanceláře vydat zákazníkovi bezdůvodné obohacení, tedy zákazníkem již uhrazenou cenu zájezdu. V případě, že není důvodem odstoupení zákazníka porušení povinnosti cestovní kanceláře stanovené cestovní smlouvou nebo občanským zákoníkem nebo odstoupí-li cestovní kancelář od cestovní smlouvy před zahájením zájezdu z důvodu porušení povinnosti zákazníkem, stíhá zákazníka nicméně sankce v podobě povinnosti uhradit cestovní kanceláři sjednané odstupné, přičemž k jeho úhradě dojde např. započtením pohledávky zákazníka na vrácení ceny zájezdu a pohledávky cestovní kanceláře na úhradu odstupného.

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)